

B A J A

vegyes tartalmu hetilap.

Megjelen minden vasárnap.

Előfizetési árak:

Egész évre 5 fnt — kr.
Fél " 2 fnt 50 kr.
Negyed " 1 fnt 25 kr.
Tanítóknek egy évre 3 fnt — kr.

Hirdetések

a legutányosabban számtaltnak.

Szerkesztőség

hova a lap szellemi részét illető közlemények küldendők:
bajai állami tanítóképzőintézet.

Az előfizetési pénzek és hirdelési díjak Nánay Lajos könyvnyomdájába küldendők.

Heti krónika.

És vala, mint minden keresztény és nem keresztény tudja — ma egy hete piros pünkösdi napja, annak emlékéül, hogy az apostolok, a szent lélektől sugalmaztatva, tüzes nyelven az igaz hitet hirdették. Mozsár durrogatások jelezték a nagy napot s a hívők sokasága tödula a szentség hajlékaiba.

Tüzes lángok tetek nagy kárt az Angenfeld és Krishaber-féle gózzalomban a Szent-Antal utcában, pünkösdi hétfőjén, délután 3 óra tájban. Ünnepelő sokaság lepte el az utcát, gyönyörködve a rémes látványban s utjár állván azon kévésnek, ki a már-már csak név szerint ismeretes és kihaló félfőben lévő feheraráti szeretetből részt venni szándékozott a segélyezés és túzóltás izzasztó munkádsában. Nemes öntudatuk legyen megküzdve jutalmuk. A túzóltó egylet — úgy látszik, már csak a krónikáé, a jelen nem sokat lát belőle. Pediglen ha túzóltó torony emelteni fog a városi atyák majduene egyhangu határozata értelmében — bizony-bizony ezen torony sem fogja a túzet oltani vagy lokalizálni. Krónikás hitemre írom, láttam házat legéni, melynek homlokzatában a túzóltó Szt.-Flórián egyenruhás képe, épen az oltás pillanatát ábrázolva — díszlett. A tulajdonosok kára, melyet társalapuk állítása szerint az általános (Generali) biztosítói társaság visel — körülbelül 10,000 fruta rug.

Városunknak is van ismét kis baja, amennyiben a „Bárányi“-hoz címzett s a városban egyedül álló vendégfogadóját bérebe adni nem bírja, mióta az utolsó bérlő, be nem várván bérlétének lejártát, a városi hatóság előleges értesítésével

és beleegyezése nélkül, koreket oldani jónak és üdvösnek találta. „Six nix, krix nix“ írta a bátaszéki atyafi a bort utánvéttel rendelé német sógornak, s városunk gazdaságát intéző hatósága is úgy jár, mint a német sógor! Ronda, elhanyagolt, gyökeres átalakítást igénylő helyiségnek, melybe vendég életveszély nélkül be nem léphet — nem akad bérlője. Ha az építé és renoválva és c-él szerűen átalakítva leend — bérlőkben sem leend hány le legyen az átalakítás sok pénzbe kerülő, semmit sem érő toldozgatás, fozozgatás, mert akkor még ott sem vagyunk, hol a mádi.

Tartotta ezeken kívül kedden f. hó 18 án szokásos évi nagygyűlést a „bajavideki r. kath. tanítóegylet“ a belvárosi iskola a vásártéren lévő egyik helyiségében mgos Kubinszky Mihály püspök és egyházmegyei tanfő ügyelő tapintatos és erőlye önökösége alatt. A szokásos ügyek elintézésén kívül, következők tagok tartottak, rövidebb beszámolóra itt-ott kiindulási pontul szolgáló előadásokat:

H e n g l Adolf bajai tanító a hazai történelem kezeléséről olvasott egy évek előtt 2 aranyalpar koszoruzott értekezés. Ezen fontos tantárgy beosztása az első elemi osztályból a hatodikki a gyakorlatban alig kiivethető eszménykép gyakorlati ön eszetelvé; annyit azonban mi tanítók és krónikások tanulhatunk belőle, hogy a buzgó és lelkes tanító és krónikás minden alkalmat felhasznál, hazánk dicsó multja emlékének felelevenítésével hazafüi érzelmeket cspegetetni a jelen és jövőndő nemzetségébe. Ide iktatom — bár nem szivesen — hogy jelenleg a gyermekifju sereg gondolkodása sovány, képzelete meddő, eszemenete mindennapias, törekvése a külfolyásoktól függő.

A lelkes tanító hivatva van arra, hogy e bajokot segítsen oly mondatokat is hangoztatva, melyeknek történelmi jelentőségük van, nem csak a szék 4 lábát vizsgálván és a tábla szinét számlálván.

Starceviits János bajai tanító azon tételről értekezett, van e helye a karban való olvastatásnak az elemi iskolában s ha igen, hol? Ha kedves önjé körül forgo hevzetésnek melő-zével többet a kirizotti tételről mondott volna, tapsolónak ráborába közlegénynek, dicsőhymuszókat zengedző kántórához orgona fuványomónak beállott volna e sorok írója is.

Osatlós Gy. szintén bajai tanító az olvasó könyvek használatát vagy ellenkező voltáról tüzetesen értekezett. Kár hogy az 5-6-ik osztály számára írt és a jelen évben kiadott ily nemü könyv előadó előtt még ismeretlen volt.

O váry Miksa bál-monostori tanító azon tételről olvasott rövid tapasztalataival élenken illusztrált értekezést: miképen kell a gyermekekről a hazudás rákénjét kiirtani?

Mandics garai banyevázó tanító behatódn értekezett azon tételről: mikor kezdődik az irástanítás az írva olvasástól való elkülönítet kezelése?

Az évenként kitűzetni szokott 20 fts pályadíjra, melynek tételét a gyermekek foglalkoztatása képezte, 2 pályamű érkezett be. A bírálok véleménye nagyon megoszolván*) elnök javallatára a dij

*) Egy látszik ez országosan divó baj, hogy a kritikások nem találják el a szög fejt. Borzák Marcsáját a közönség jobban karolja fel, mint a pályanyertes „Igenek boldogját.“ Nem is valna illő, hogy egyszer krónikás ily nagy dolgotban, mint egy pályadíj odaítélése, véleményét kezekárazason főltsse mind a két szerzőt egy formán s akkor bőkeben hagyják. Tanácsolja a szerkesztő.

TÁRCSA.

Nélkülöd életem. . .

Nélkülöd életem nem is lesz élet,
Nem akarok mással élni csak veled.
Nem akarok, nem is fogok fogadom!
Hisz' érted a menyországot od'ádom.

Capra jószág vagy te kedves virágzúd!
Ilyen áldott lányt nem tudom ki talál
Ha talál is, de tudom, nem különbet
Áldom azt a jó istent, ki teremtet!

Te is szeretsz, én is szívből szeretlek,
Nem sokára oltár elé vezetlek,
Az oltárnál ránk adják a szent áldást,
Aztán anyaglom srig bíjzuk egymást.

Lakos Gyula.

Virágos. . .

Virágos a kedves rózsám ablaka,
Virágait kis kezével ápolja;
Héj! mióta engem szeret és ólel,
Szép s illatos virágot hájt e kebel.

Oly szép virág a szerelem virága,
Ha ledvesszünk áll szerelem táplálya;
Szübb, mint róza, kés nevelés, lilom,
Jer keblemré gyöngyvirágom, anyaglom!

Oly sivatag, oly pusztas volt busz szívem,
S oly szép kerté varázsa a szerelem!
Virágban busz s lassú zaját hallatja
Virág lőtt a szerelem patakja.

Folyammá nő idövel e kis patak.
Hol a tenger a hova majd beszakad?...
. . . Szávelet fel, szerelmed tengerbe,
Szép kedvesem jer s borulj az ölembé....

Szép Teruskám. . . .

Szép Teruskám, falu gyöngye,
Hadd tekintsék a szenedbe,
Hadd tekintsék szemeidnek
Sugárázó kék egbe.

Ne hnyüd be szép szemeidtet.
Ne főd el szép fénylő napod,
Amelynek egy sugarával,
Bü felhőit elozlatod.

Öe tekintrám. . . hiszen lelkeim
Tüed nyertüi ádvádasát.
Menyországnban ilyen ádv van?
. . . Oh! tán akkor imádkoznám!

Gubicza Lajos.

Veszprémtől Kislődig.

(Uti jegyzet)
1879. augusztus 19-ikén
Gubicza Lajostól.

Augusztus 18-án vettem V. S. barátom levélét, melyben azon ígéletem bevalástát követelt, mit námlétele alkalmával esikart ki tölem, t. i. hogy augusztus utóján megtalálógassam.
Hogy mily szivesen teljesítem barátom-

nak adott ígéletem, tanúsítja másnapki elutasításom Veszprémbe, honnan vonattal valék tovább utazandó. Délelött 11 óraker értem Veszprémbe.

Jó barátok, vig cimborák között sas-zárnyakon röpült az idő s én is azon vettem észre magamat, hogy 4-et üt, indulni kell. Az állomás egy jó órájárásnyira van a várostól s így nekem csak egy rövid óra állott rendelkezésemre, melyből is a végpohararr kiürtése, a bucsuzás vagy 10 perczet elrabolt.

Zsebeim nem voltak oly áldott állapotban, az „Omniбус“ vagy „Fiakker“ költségét veszelj nélkül kiállították volna, azért felkántároztam 17 éves pejsikóim, utravalóll zsebeim tömek egy pároszemlyét, rágyújtottam egy 2 kros kanoézra s batumat botomra, botomat vállamra csapva megindultam az állomás felé.

Epen jegyet válték, midőn a vonat berobogott a pályadávrra s én iparkodék ki jutni, nehogy „per pedes apostolorum“ kelljen vissza kutyagolnom a városba és várni az éjjeli vonat megérkezéig.

Sietésögomben nem értem reá a „Für Herren“ és „Für Damen“-ra virgázni, hanem beszálltam egy nyitva levő kocsiba, hol egy fiatal asszonyosság volt.

Már elhelyezkedék, már indulófélfében voltam, midőn a conductor észrevesz és átültet egy másik kocsiba, hol szintén ketten levünk.

Uti társaim egy 25-26 év körül levő csinos fiatal ember volt, szép, elegans fekete

megosztása határozatba ment. Az éljenző nyertes pályázók H e n g l A d o l f és Szélig Ferencz Bajai tanítók voltak.

A formyszerűen berekesztett gyűlés szellemi munkásságát a pandur szigeten tartott 70 tételkű közös ebéd követte. Haynald, biboros érsekünk, Kubinszky páratlan egyékesységű tanfelügyelő, Latinovits Gábor és Berényi buzgó egyleti elnökök és sok másokról hol komoly, hol kedélyes, de mindig jó indulattal sugalt megemlékezések történetek. Krónikás természetünkhez híven feltjegezzük, hogy a szigeti vendéglős által nyugtot anyagi híj és folyékony tapannyagok kifogástalanok s az ár igen mérsékelt valának.

Még két, a mult hét folytán tartott ünnepélyről kötelességem hírt adni. Pünkösdi hétfőjén szűl és eső daczára nagyüzamú közönség gyűlt össze a fölkert helyiségeiben, megnyitandó az évadot.

Vígán és feszeltlenül féjl utánig folyt a táncz, melyben nem csak a mult évekbeli ismert szép arczokban, hanem nagyobb számú „újabb jeleségei“-ben is gyönyörködtünk.

Mult csütörtökön f. hó 20 án sok régi fringia lóh kicsiszolva, számos atilla kiporolva, mert megtartott a „rokkant és elszegényedett 1848-49-iki honvédek segélyző egylet“ zászlájának szentelése. Özv. Latinovics Istvánné öngza. kinek nevével minden Jótékonyági gyűjtőtöven találkozunk, ez alkalommal is bőkezűségének fényes tanujelét ada.

Egy jelenvolt szivességnek köszönjük a következők, kissé fellengző leírását az ünnepélynek:

„Hosszu harminczkét év zajlott le azóta, midőn Petöfi „Talpra magyar

ruhában, mely még jobban kiemélé azon férfias szépséget, mit sürű fekete haja, sötét szeme, szép vágásu ajkai kölöncöznek.

Egy ideig szótlanul ülték egymás átelnefében, mig végre — belátva, hogy egymás társalogságra vagyunk szorítva — egyszerre kérdezők:

— Hova tetszik utazni?

Persze az egyszerre szólás miatt nem jól érthetők egymást, de azt megláttuk, hogy a másik szólt valamit s ismét egyszerre szöltnék:

— Tessék?

No ez már teljesen zavarba hozott mindkettőnköt és mosolyt csalt ajkainkra.

— Mi uram utyálszunk egy és ugyanazon gondolaton tésznődünk, szóllék, társam haligatását felhasználya, én azt kérdeztem, hova tetszik utazni?

— Pápara, felelt ő, én ugyanazt kérdem ontól!

— Én Kislődre utazom egy jó barátom látogatására, s kihez legyen szerencsém?

— Angyal Géza — i segédtanító Csang-rában, és nekem?

— G. L. V. osztályt végzett tanuló.

— Van szerencsém?

— Rézszemről!

E sajátságosn megkezdetett beszélgetés és bemutatás után kezét fogtunk és folytattuk a discursust a Bakony közepén, mely helynyergelen, sziklás falak között vezetó utunk regényességéről, a vidék szépségéről, mely neki annál nagyszerűbbnek és megleppőbbnek látszott, mivel mindedig csak az Alföld

hi a haza" szavai elhangzottak és a nemzeti lobogót kibontották és a hon- és vérel szerzett haza szabadságának viszszerzésére, s maholnap szintén 32 év lezajlani a világsíj gyertyerletét óta, midőn megdöntötték reményeinket, de azért mi mégis élünk és vagyunk!

Ez emlék, e fájdalmas emlék napok fenmaradó jelvényének — az e harcból megmaradt hónapok zászlójának szentelése volt csőtörtőző.

Délelőtt 10 órára volt kitűzve a zászló felszentelése, de már ezt előzőleg, óriási néptömeg foglalta el a plébánia templom előtti térről.

Mozsár dörögések harsogtak. Fél tízkor indult a menet özv. Latinovits Istvánné 82 lakából, a még lefolyó utó zászlóval 32 koszorú leány kíséretében, név szerint: Csapláros nővérek, Csernyus Janka, Dreisziger Mariska, Ficzhum nővérek, Fletzer Margit, Frommer Berta, Gábris Mariska, Gerner Ida, Godár Juliska, Karlovits N. Kelter Ida, Kopety-Gizella, Kozella Mariska, Kuzma Mathild, Lenhardt Etel, Linberger Mariska, Mand Deborah, Marosovits Margit, Mayer N. Mojos Erzsike, Schmidt Hermin, Schram Katalin, Szalay nővérek, Taub Ilka, Visegrády Mariska, stb. stb. k. a.

Ezeket követték az 184%-os honvédek, kiknek arczán leirhatlan öröm honolt; a menet élén haladt a báta-csiki zenekar különféle indulókat játsza; és kísérte pedig mindezeket beláthatlan néptömeg.

A felszítást templom annyira megtelt, hogy bajnokaink alig bírtak az ottal élni.

Itt kibontották a zászlót, melynek napszine fehér, egy oldalán a sziz Mária, másikon pedig a szent korona képével. A zászló nehéz selyemből készült, díszítve a zászló anyja özv. Latinovits Istvánné 82 naga veres és zöld szalagával, melyen el felirat: „184% bajai honvédegyetnek — özv. Latinovits Istvánné 1880.” — díszlett.

A szertartást ft. Berényi Dániel özp. plébános úr végezte, ki is a felszentelés előtt egy rövid, de hathatós beszédet tartott, mely beszéd alatt nem egy óz bajnok szeméből könyvek csordultak, de majd ismét rátekinve a jelvényre, öröm sugárzott megtört arcukon. Az énekkar Fölker Gusztáv cisterciata rendű tanár úr vezetés alatt működött.

Végül a szegek beverése következett,

melyek közül az elsőt a zászló anyja, a másodikat a főt. esp. plébános ur verte be, ezeket követték az óz bajnokok és többek, míg aután 1/2-12-ko a menet visszaindult a zászlóanyához megköszönni szívességét, mit Erdélyi Gyula ur a „Bajai Közlöny" szerkesztője meleg szavakkban tolmácsolt.

Még egy körutat tettek, aután elhelyezték a zászlót ideiglenesen az egyet előkénéli Steiningar Antal úrnál és azon boldog öntudatban, hogy saját zászlójuk alatt meglek az örök nyugalom helyére — a sirba, hol megszünik minden harcz — szétosztottak.

Délután 4 órakor már kezdet népesülni a sziget, hol a majális volt megtartandó, és még inkább legyen emlékeztetés a fiatalágnak e nap, mi az időkbeuk egy is az leendő.

Mintegy 9 óra tájban már oly annyira megtelt a tánczerter, hogy mozogni is alig lehetett és a megjelentek móló vágyával várták a tánc kezdetét, mit azonban a Steinger által rendezett tüzjáték előzött meg.

Ezt követte a táncz, a mit annak csak annyiban lehet végezni, hogy mozgogtak, mert valóságos tánczról szó sem lehetett a nagy sokaság miatt*.

D. K.

Dicsőréttel kell megemlékeznünk a vendégül álló kiszolgáltatót ételek és italok jószágáról, melyeknek nagy részük volt a húsos időjárás elensúlyozásában és a jó kedv felélesztésében.

Egy krónikás.

Különfelek.

— Baja város törvényhatósági bizottsága ma reggeli 9 órakor közgyűlést tart.

† **Halálozás.** *Deutsch Armint Kovács mester — a bajai ipártársulat volt választmányi tagja — foglyú 19-én, hosszas betegeskedés után elhaladott. Temetése szerdán d. u. 4 órakor az ipártársulati tagok nagy részvétele mellett ment végbe.*

— **Villám szeszélye.** Borzasztó szerencsélenség történt múlt vasárnap Kecskeméten. Dékány István kecskeméti lakos számotja: Sárosi János este a nagy zivatárban három ló által vont kocsin hajtott ki a Kecskeméthez közel éző Ágasegyházára. Otten ültek a kocsin, a kocsi s mellette egy férfi, hátul pedig két asszony, az egyiknek kezében

volt 3 s fél éves leánya. A kocsi első végzetlenül hajtott, a villámok egymást érték, s a gyors hajtás által létrehozott lég-huzam folytán a villám a kocsinban nök közé ütött, s agyoncsapta a gyermeket tartó asszonyt, de csodálatos, hogy a gyermekek, semmi baja sem történt, sem a kocsinban ülő másik asszonynak és a férfának. Agyoncsapta még a villám a kocsi vont három lovat is. Mint egy ott közel volt juhász állította az élethen maradt férfak és asszony csak mintegy félóra mulva adtak életjelet; a kis leány másnap reggel jött magához. A villámot sújtott asszony esernyőt tartott jobb kezében, amelyet a villám horzsoltt a jobb arccal együtt.

— **Ártatlanul elítélve 34 évet töltött** Edmund Galley angol földműves Ausztráliában mint deportált. 1846-ban gyilkosság miatt halálra ítélték s kegyelem után deportálták. Most, 34 év múlva merültek fel adatok, melyek ártatlansága mellett bizonyították. Az ügyet ismét elővették s csakugyan kiitt, hogy nem ő volt a gyilkos, és a bübün legkisebb része sincs. Nem sokára hazakerül fehér hajjal, kortól, szenvedéstől megtörtén, hogy visszavegye azt, amit a törvény igazságtalannul elvett tőle, a szabadságot, melynek most már semmi hasznát nem veheti.

— **Megjelent és beküldített:** Emlék-könyv az 1870-ik évi székesehérvári ország-, ipar-, termény- és állatkállitászról. Ipar-történeti adatokkal dr. Szabóy Adolf, az ország. magyar ipar egyesület alelnökétől. A végrehajtó-bizottság meghagyásából szerkeszté Braun Zsidor, kiállítás segédküttük. Székesehérvár. Kiadta: Számmar Imre. 1880. Nagy nyegedrűt 380 l. Ára: 2 frt.

— **A Magyar Népvilág** legutóbbi száma a következő változatot tartalmazal jelent meg: Házilatosan híres. Elbeszélék, irta: Margit Dező. — A városi kereset közgyűlés. (Képpel.) — A királyi család Budapestben. — Az egyetem jubileuma. — Két óda az egyetemenről. — Unnepi óda. (Vers.) irta: s előadta: Szász Károly. — A gözös ház, irta: Vorn Gyula. — Köznevelődésünk. — A szent korona visztagságai, 1849-ben irta: Szemere Bertalan. — Az egyetem ünnepek. (Képpel.) — A gyermekvilág. Elbeszélék, irta: Szigóy Kálmán. — A határtörvények élethejtésége. irta: Német Péter. — Bizmark és a német birodalmi gyűlés. — Gladstone bocsnáktérése. — Mi történt az országgyűlésen. — Képviselőválasztások. — A honvédség rutája. — Mi újság. — Gazdákunk. — Országos borászati értekezlet. Képek: Erzsébet királyné. — A budapesti egyetem tanárai: (Kaucz Gyula. Gyulai Pál. Margó Tivadár. — Venczel Gusztáv.) — A gözös házhoz egy kép. — Az új egyetemi sebeszati körház.

— **Petőfi füzetes kiadása** tudvalegleg 10,000 példányban kelt el Mehnor Vilim o vállalkozó szellemű kiadó ügyek kezelése mellett, — sőt egy második kiadás nyomása is szükségessé vált. Mint értesülünk, e második lenyomatból is még csupán kevés számú példány van a szerencsés kiadó raktárán, figyelemzetjük tehát mindazokat kiknek egyik vagy másik füzeti még hiányoznak, hogy a megszerzéshez mielőbb hozzá lépjanak, nehogy e pompás díszmű s o n k á n maradjon birtokukban. Az egész vállalat összesen 84 füzetben teljes s minden egyes füzet külön is kapható.

Közgazdaság.

x **Assuranceconi Generali.** — Az előtök fekvő 1879-iki zárszámadások üzleti jelentéséből a következő adatokat látjuk: a tüzárkárbiztosítási ágazat 291,402 frt 62 kr. nyereséggel záródik, a tengeri szállítási biztosítási ágazata 73912 frt 27 kral, míg ellenben a jégárkárbiztosítási ágazatnál 80,958 frt 48 kr. veszteséggel mutatkozik. Az életbiztosítás csaks 2239 frt 21 kr. szerény hasznát (ünnet fel, ellenben a „tökejelvédelmek" számlája a különféle tartalékok s a nyugdíjéutár kamatainak levonása után a 183,689 frt 29 kr. felesleget, vagyis 43436 frt 5 kral többet ünet fel, mint a múlt évben. A tartalékok az 1879-ik évben 978,657 frt 21 kr. jelentékeny összeggel szaporodtak, ug hogy az Assicuracioni Generali biztosítási alapja 24.165,612 frt 45 krt tett ki. Kiemelendő, miszerint a (tőbiztosítási osztály díjtartalékja az évi díjbevételeknek mintegy 80%-ljját teszi ki, míg ellenben az életbiztosítási díjtartalék a biztosított tökének mintegy 23%/o-át teszi ki. Ezen számokból örömmel tapasztaljuk a kedves gyogonállapotot s ezen honi intézet gyarapodó fejlődését, mely már közel öt évtizeden át működik hazánkban.

NYILT TÉR.*

BERNARDIFER RÓZA

Baja,

FRANK ÁRMIN

Nagy-Atad,

J e g y e s e k .

* Eravat allott közlöttékert nem vállal felelőseget a szerk.

délibabos román legethette szemeit s csak most utazott először ily zord hegyek között.

Nyit, őszinte modora, zamatos magyar kifejezései, természetes, vig kedélye hamar megnyerék természetemet, mely szerencsében az ő részéről én is részesültem.

Társalgásunk, minden fész nélkül, igen élénk volt, s a már e terére fordultánk fonolát, a midőn kérézék, vajjon mitféle pályát tüztem ki feladatod, küzdélmem, fáradozásaim czéljál?

— Oly állapotban vagyok, felelém, hogy szülőim meg akarnak kímélni a pályaválasztás fáradságától; minden igyekezetükkel ugyanis papot akarnak belőlem idomítani, mely idomításnak én határozottan elleneszkülök, nem érezvem sem kedvet, sem hivatást a papi pálya iránt.

— Fő-törekevem, folytatám, a gymnasiumot más tanintézettel, vagy szakiskolával felcserélni, nehogy egykor, — midőn már csak egy lépés kellené a szülői akarati teljesítéséhez — jövémet, boldogságomat fódoztam tel szülőim szeszélyének. Oly állást óhajtanék én uram, hol küzevni, fáradni kell a napi eledelért, hol legkisebb munkálkodásom is az emberiség, a haza javára történjék. Oly hivatást szeretnék, melynek betöltése egy kedves, regényes fekvési csudus kis faluhoz köti, hol még a közös jólét a közös haszonért küzdenek, nem pedig önméked miatt. Oh én imádó a falusi életet.

Ott szeretnék élni a természet templomában, ahol szüntelen bámulhatom ama legfelsőbb alkotó erőt, melynek intésére mindaz,

mi szép, mi bájos, mi meghat — létre jött. Oly szép, oly boldog jövőt alkot sokszor csapongó képzeletem. Előttém áll egy kis fehér ház, virágos kert közelében, melyen kised csermely szalad keresztül mefejtésel ékesített partjai közt; látom a virágokon röpösödő pizci méheket, a mint virágoktól virágra száva rabolják meg az édes helyeket, hogy szakmányaikból mézet készítsenek gondos gazdájuknak; látom az erszt által bűző szerelmes gerleparokat s hallom a dulsombó fák között fészkelő madárkák zenéjét. S mindennek ura, gazdája én vagyok. Oly sok szépet gondolok, elkepezek, de csak képzetelet mindez s tűnő álom. Ah! érzem uram, ha e vágyaim nem lesznek kielégítve, boldogtalan, nagyon boldogtalan leszek.

— Nagyon sajnálom őnt fiatal barátom, szólt Anygal, de tén megsemm akarják őnt szülei boldogtalanná tenni. Kérje őket, hisz a szülőknek is vannak kötelezettségeik gyermekeik iránt és e kötelezettség, hogy gyermekeik jövését, boldogságát saját akarataknak, szeszélyeiknek feláldozni nem szabad.

— Megtettem én uram, mindent, amit csak egy fia jót megethet, de most még csak egy futár: a határozotti ellenszegülés, s én... az is meg tudom tenni.

— En nem hiszem szüleit oly köszülve-eknek. Ők engedni fognak és az eszében ajánlok önnek egy pályát, melyely minden perczében az emberiségnek, a háának használt, mely folytonos küzdélmemből, a fáradozások egész chasából áll s melynek betöltése őnt faluhoz köti. De ehez hivatás kell,

lelkesezés a szép, a magasos és hasznos iránt.

— És az? kérdém kíváncsián.

— Az a tanítói pálya, legyen ön néptanító.

— Tanító? falusi tanító?

— Nos? ah! vagy én is oly szűkkelvű, mint oly számtalannan körülönben, én is elfogultan itél a tanító pályáról? Azoknak uram, kik a teremtő által adott szellemi tehetségét nem tudják arra használni, hogy józan, egészséges gondolatot teremtsenek, azoknak mondod, mosolyt, gnynt csalhathajkaira és szó: néptanító; és a ki tud nevezten gondolkodni; ki fel tudja fogni a néptanító hivatás nemes, magasos czélját; ki el tudja képzeli e hivatással járó fáradozalmakat, nehézségeket; s ki megérti, hogy mennyit használn a jó tanító hazájának, az emberiségnek; az meghajol a tanító előtt.

— Van-e szebb hivatás, folytátá, mint egy gyermeknek, ki egy vagy másfél éve született meg lelkileg, észtehetséget ápolni, fejleszteni, rossz hajtásait nyesegetni s végre erős fat alkotni belőle, mely fa, mint ápoló-gyász öröme, mint hazánk javára van? Nem örül-e a kertész szép, terebélyes fájának, melynek magrátt saját kezével ültette, növése közben ápolta, gyümölcsét élvezte és izevi; nem büszkén teszi-kezét mellőre, egy szölvá: „az én nevelésöm, az én fáradozám sikere," midőn valaki szépséget csodálva dicséri. Nem így örülhet-e a tanító is, ha fáradozásának gyümöcsét díszíteni látja

növendékén. Hisz mi a tanítás? folytonos kertészkedés. A tanító kezében, mint televény földe van letve a jóvő nemzedék ciszjája, amelynnek növesztésére mindent tőle várnak. Tőle jó az élet nedve, melyely a gyökerek táplálkozának; tőle jó az égharhat, mely a virágok helyében regez és azt üdvé, frissé teszi; tőle jó a napsgár, mely életet ad. — Szóval: ó nevelé, ó alkotva naggyá, fává e kis cisztrót, hogy agg napjaiban terebélye alatt megphihessen; vagyis hogy öregsége koronáját képezze az emberek elismerése, tisztelése és e koronának gyémánt-jait saját lelkiismeretének ama sugalmaj, mely beöltötte emberileg hivatását. De e csak azon tanítóknál lehetséges, kiket az ifju itaz, a lelkesezés vezet pályára, s nem pedig azoknál, kiket a megelhetés, az élet fontartás osztona vezérel. Az oly tanítókt, kik — mint mondám — a megelhetés osztonától vezetete lépnek e pályára, átkai, fekélyei e hazának, mert visszaélnek ama szép s nemes hivatással, melyely megbizattak.

A jó tanítóknak buzgalma, fáradozlatlan akarata és tehetsége képezik ama világító fátylát, melynek fénye mellett az ifjakat a tudatlanság sötétségéből, az örökhamoly birodalomból egy fényes világba, az ész, a tudás világába vezetik. Majd ha eljő az az idő, midőn az ifjak az ügy iránti lelkesezés tüztől osztonoztatva lépnek e pályára, akkor a tanítókt tekintélye is meg fog szűlni, mely most még a jóvő meked pihen, s nem csak a nemesen gondolkodók, de a gényebb felegóságnak is kellő tisztelettel említtik a

DUNAGŐZHAJÓZÁSI TÁRSULAT

Pósta- és személyszállító hajóinak

MENETRENDJE.

Pósta-hajómenetek:

Bajáról Budapestre: szombat kivételével naponta reggel 4 és fél órakor.
Bajáról Orsovára: hétfőn csütörtökön és szombaton reggel 6 órakor.

Személyszállítóhajómenetek:

Bajáról Budapestre: naponta d. u. 3 órakor,
Bajáról Mohácsra: " " esti 8 " "

Üzleti tudósítás.

Haján, 1880. május 22-én

Buza	11.80
Zab.	6.—
Bab.	7.50
Árpa.	7.50
Rozs.	9.70
Köles.	6.30
Kukorica	6.80

Az árak 100 kilogr. után.

Felcéló szerkesztő:

Dr. BARTSCH SAMU.

Kiadó-tulajdonos:

NÁNAY LAJOS.

CSÉPLŐGÉPEK

A Stiffen rendszer szerint fémű és hengeralakú, egész hányóval, mozgó rosta és tisztító készülékkel, igen olcsó árú legújabb javítottak, jóindulatú mellett igen olcsó árú kaphatók **TRIEURÓK** gazdákak és malmokhoz, **HÉKESOL** gépek lábbalításai. — Bésisig vámmal együtt, a legnagyobb választékban, ingyen. Solih ügyvitelük elfogadják.

PH. MAYFART & Co., Maschinenfabrik in Frankfurt a. M. und Wien, Stadthausbau.

tanító nevét. Hogy ezt elérhessük, szilárd jellemű, teretős emberek kellene a tanúgy élére, hogy a tanító farsádgárdát arányosan díjazathassék; és ez esetben meg lesz hazudtolva e közmódsz.: „Quem dii odere, praedagogum fecere.”

Ha ön is úgy fogja fel a tanítói hivatást mint én, s úgy érez; ha küzdelmes, nemes-czű pályát óhajt választani, még egyszer ajánlom: leny tanító.

— Önt is kényszerítették a tanítói pályára?

— Nem uram; engem a lelkesedés, és egy más, de emezzel rokoni érzélem készítettek e pályára lépni.

— És ez érzelm?

— Az igaz szerelem!

— A szerelem?

— Igen. Húsz éves voltam; a debreceni collégium 7-ik osztályából mentem haza szündefőre. Megam lévén tanuló falunkból, a hátra lévő szünnapok nagyon unalmasnak ígérkeztek, tehát én elhatároztam magam a déli vidék beutazására. Csak főbb vonásiban beszéltem el az egészet, mert régóta jövőnk s így állomáshoz kell jutnunk, a hol ön le száll. Tehát egy csütörtök reggelén indultam utnak. Képzelmű ön egy szép nyári reggelt, mi lyet a természet minden szépséggel, bájjal fűrüházott s így előtte áll azon nap regge. Hat óra hosszágig utaztam, meg végre e y utszóni csárdában kissé megpihenheték. E c sárdában találkoztam a t. . . . néptanító-

val aki amint hallá, hogy falujukon keresztűl utazni szándékozom, szives magyar vendég-szeretettel ajánlá fel háziga kocsitát és laká-sát éjjeli vagy ha tetszik párnapi szállításra. Én forró köszönetem nyilvánítam e szives-ségért, melylyel mint ismeretlen elhalmozott. Délben ültünk kocsira és már delután 4 óra-kor egy kedves kis angyalt, a tanító gyönyörű 16 éves leányát bámúlták szemeim. Nem akartam uram érzélni, megmondom egyse-ripen, hogy szonnal beleszerettem, szerettem lánoglón, ugy a mint egy iju először szereti képes. És e kis falusi angyal nem tudta elta-karni, eltitkolni, hogy én is érdeklém őt, hogy az ő sziveskájében is kezd ébredni, a mit szerelmemk neveznek. Leolvastam én azt mosolygó ajkairól, kiolvastam gyönyörű sötét kék szemeből, és ez oly bátorságot adott, hogy másnap, a mint testvéreit a piros violákat, rózsákat öntözgető, bevallottam neki, hogy szeretem, imádom s hogy viszont szerelmem nélkül boldogtalan leszek. Elpiru-lás, zavart tekintete, kábító mosolya voltak a viszontszeretés jelei s én nem tudtam paranc-solni érzelmeimnek, keblemre ölelém, s összecsokolám piciny ajkait. Sokáig pihent keblemem, de egyszerre, mint kis szebelt őzike ugrott föl s

— A papa, mondá.

Az ajtó felé tekinték hirtelen, s csak-ugyan ott állt, réam tekintve, Iuskám, ez volt neve, atyja. Én zavarba jöttem, eszmé-iment nem tudtam összeszedni, de végre e, a mint a piruló leányra tekinték, elszánt lépésekkel siettem feléje:

— Bocsáson meg tanító ur — szólék — e viseletemért, ön szives vendég-szeretettel ajánlá fel lakását és én azzal háláltam meg, hogy önt megraboltam. Elraboltam leánya szívét, de az előbb meghódítá az enyimet. Igen tanító ur én szeretem Iuskát igazán, hűn, és ő is szeret engem. Most már minden erőmet arra használom, hogy őt minél előbb magamévá tehessem s úgy hiszem, tanító ur nem áll a két szerető szív közé és egykor szivesen adja reánk áldását.

— Csak egy esetben, felelt ő, ha tanító lesz, mert fogadomam, hogy egyetlen leányom tanító neje legyen és leendő férje állásom örökölje.

— Az leszek felelém.

Még aznap haza utaztam, s szegény jó anyámnak elmondtam az esetet — atyám már meghalt akkor — s előadtam, hogy ta-nító akarok lenni. Ő ezt válaszolá: „csak boldog légy.”

A szünnapok többi részét, mint segéd tanító, töltöttem T—én Iuskám közelében és október elején az aradi képezde növendékei közé iratkoztam, hol három év alatt végeztem, mindig csak a nagy szündefőre töltvén vagy szülemimel vagy Iuskánál. Már másfél éve vagyok Iuskám boldog völgyében és párhó múlva, ha lsten segít, szerető, hű férje leszek. Ebből áll uram azon történetem, mely a ta-nító pálya iránti lelkesedésemel együtt e pályára jövetelem eszközlöte; a fő indító ok bizo-nyára a történet volt, mert enyemből nem mondhattam volna soha enyimnek a szeretett

RADOCSAY ÉS BÁNYAY

n a g y b a n i természetes ásvány-víz és forrás-termény kereskedők
(legidősb kereskedés ezen nembem egész Magyarhonban)

LÉTESÍTETETT 1842-ik ÉVBEN,

Budapesten, Koronaherezeg (uri)-utca 11. szám

ajánlják most beérkezett és mindég friss töltésben kapható mindennemű természetes ásványvizeket. Hogy igen tisztelt vevőnknek, valamint minőség egy valódi forrásoktól kapott vizekre vonatkozólag, minden biztosságot nyújthassunk, alávetettük magunkat, a fővárosi főorvosnak könyveinket, eredeti számláinkat, szál-lítóleveleinket bármikor elmutatni, ugyszinte ásványvíz-helyiségünket kivanaságára vizsgálat végett felhívni. Vidéki megrendelések egy postán, hajón vagy vasuton, pontosan és leggyorsabban eszközöltetnek.

Birtok-eladás.

Zombor város határában fekvő s Szemző János tulajdonát képező következő tagosított fekvőségek u. m.

I. *Kruspér szállás*: kastély, erdő s park, tisztí lakások s mindennemű gazdasági épületekkel tőkéletesen felszerelve 317 lánecz kitűnő minőségű föld; fekszik a Ferencz-esatorna mellett a várostól mintegy félórányra;

II. *Putnik szállás*: 416 lánecz föld gazdasági épületekkel;

III. *Fratrics szállás*: 106 lánecz föld gazdasági épületekkel teljesen s egy száraz malommal felszerelve;

IV. *Kehl szállás*: 28 lánecz föld gazdasági épü-letekkel teljesen felszerelve;

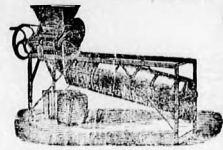
V. *Benn a városban* három lakház s a város körülí csaira földök

szabad kézből eladók.

Venni szándékozá az eladás föltételei iránt rész-letes értesítést nyerhetnek **Szemző István** urnál, (lakik Zomborban, bajai utczában) kivél m-gyezés esetében végleges szerződésre is léphetnek.

Minden kiállítás az első érdem éremmel kitüntetve.

Ezüstérem Páris 1878.

BROGLE J. és MÜLLER

gép- és rosta-lemez gyára
Budapesten

a Margit-lid közelében, készít

- **Trieuróket** (konkoly választó) 6 külön-féle nagyságban.
- **Trieur hengereket** malmok számára.
- **Koptatókat.**
- **Szelelő rostákat.**
- **Szítákat és rostákat** cséplőgépek szá-mára.

lánykát. Csak egy keseríti napjaimat, anyám pár hét előt történt halála, ki nem érthette, fiának boldogságát. Jelenleg egy nagybátyá-mat keresem föl. Ki állítóg, de nem bizonyo-san Pápan lakik s kit násznagyomul, akárok fölkeríni menyegzőmre, mely anyám halála miatt aligha eilem halaszthatik.

A vonat fűtült, megállt s a vonatvezető Kislédöt kiállott. Bucunk érzékeny volt, bár alig töltötünk 2 órát együtt; én megköszön-tem buzdító, meggyőző szavait, s ő ajánlatát újogal ismételte. Az állomásom nem várak reám s így a vonat indulásáig ott maradtam, mely nem sokáig állott. Még egyszer kezet fogtunk, s kedves Iuskáját tiszteltetve elváltunk. A vonat fűtült és elindult. Sokáig néztem a vonat után, mely egy derék, józan gondokodó, hazaszerető ifjút választott el tőlem. Egy hetet töltöttem Kislédön, hol Angyalról egy levelet kaptam, melyben írta, hogy Páparól megy Győrnek, onnan hajón Pestre és innen haza Csongrádba. Igen kevés van még hátra:

Sokat gondolkoztam Angyal mondásán és az eredmény az íón, hogy jelenleg a budai tanító képezde első éves növendéke vagyok.

